

STADSBELANG GORINCHEM

VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026

“Aan de slag met Gorinchem”

Voorwoord

Stadsbelang is ruim 47 jaar als eerste **lokale partij** actief in de Gorcumse politiek.

Vanuit onze diepgewortelde betrokkenheid bij de stad Gorinchem behartigen we sinds jaar en dag de belangen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Stadsbelang onderscheidt zich van andere politieke partijen, omdat voor ons, waardevrij en niet gebonden aan welke politieke ideologie ook, elke inwoner van Gorinchem telt. De zorg voor de stad, haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, is daardoor bij Stadsbelang sinds decennia in vertrouwde handen.

Doordat Stadsbelang geen verbinding heeft met provinciale of landelijke partijorganisaties, kunnen we ons volstrekt onafhankelijk opstellen en ons vooral richten op de belangen van de stad Gorinchem en haar inwoners. Dat hebben we de afgelopen periode gedaan vanuit een constructieve rol in de coalitie. Vanuit deze constructieve grondhouding en de opvatting dat het beter moet, zijn we de komende raadsperiode, bereid om ook zelf de schouders eronder te zetten en daarvoor bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen.

Stadsbelang wil de komende raadsperiode op initiatiefrijke en opbouwende wijze, samen met andere constructief ingestelde partijen binnen en buiten de raad, samenwerken om het in de *'Visie van de Stad'* voor 2032 als stip op de horizon gestelde doel te bereiken. Gorinchem; een duurzame, bruisende en veilige stad met een goed vestiging- en verblijfklimaat, waarin het voor alle bewoners van de stad goed wonen, leren, werken én recreëren is.

Wij hebben ons verkiezingsprogramma ingericht naar de 11 ambities, zoals die door inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, regio en gemeente op 10 oktober 2017 in de *"Visie van de Stad"* aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Met dit verkiezingsprogramma zetten we de vervolgstappen op weg naar het voor 2032 gestelde doel.

Wij rekenen erop, dat u zich herkent in ons programma en op 16 maart op ons wilt stemmen. Onze kandidaten zijn gemotiveerde volksvertegenwoordigers en een weerspiegeling van de Gorcumse samenleving. Op deze manier willen wij uw belangen als geen ander behartigen.

Wij zorgen ervoor, dat in de komende raadsperiode uw stem op Stadsbelang beter vertegenwoordigd wordt en niet verloren gaat.

Dus niet alleen voor de verkiezingen maar 4 jaar lang zullen wij klankborden met alle Gorkummers, ondernemers, cultureel werk etc.

Wij stellen de stad, onze stadsgenoten en ondernemers op de eerste plaats en gaan het helemaal anders doen

Bestuur Stadsbelang Gorinchem

Ambitie 1 Middelgrote stad, verbonden met Randstad en Brabant

Door vergrijzing, ontgroening en de trek van het platteland naar de stad kwam Gorinchem op een tweesprong terecht: gaan we mee met de groei van de Randstad of niet? We kozen vol overtuiging voor groei. Daardoor hebben we anno 2032 zo'n 40.000 inwoners. Investerings in woningbouwprogramma's en bereikbaarheid hebben Gorinchem op de kaart gezet.

Binnen de huidige stadsgrenzen maakten leegstaande winkels, kantoren en bedrijfspanden plaats voor woningen. Waar nodig worden bedrijven actief verplaatst om hiervoor ruimte te bieden. Maar we hebben niet alles volgebouwd. Gorinchem is nog steeds een overzichtelijke stad met veel groen, biodiversiteit en ruimte. Gorinchem maakt deel uit van een fijnmazig en hoogwaardig openbaar vervoernetwerk dat de hele randstad omvat. De A27 en A15 zijn verbreed. We experimenteren met innovatieve bereikbaarheidsconcepten.

Nieuwe en jongere inwoners hebben onze stad ontdekt, omdat Gorinchem een bruisende & creatieve stad is en mensen aantrekt. Daardoor beschikken we over meer arbeidskrachten, mantelzorgers en vrijwilligers. Onze aantrekkingskracht op inwoners, bedrijven en een grote groep telewerkers is groot. Dankzij de groei van het inwoneraantal hebben we nog meer stedelijke voorzieningen waarvan ook onze omgeving graag gebruik maakt.

Op 1 januari 2022 heeft Gorinchem zo'n 37.700 inwoners. Dat is 1.500 inwoners meer dan per 1 januari 2018. Het aantal woonruimten bedraagt in 2021 rond de 17.000. De gemiddelde woningbezetting komt daarmee uit op 2,20 bewoners per woonruimte. Met de realisering van het nog lopende woonprogramma met nog ongeveer 1.000 woningen te bouwen (400 Hoog-Dalem, 400/500 Arkelsedijk en 100 verspreid diverse gebieden) wordt de ambitie om door te groeien naar 40.000 inwoners in 2032 nipt, of net niet gerealiseerd. Groei van de bevolking blijft echter noodzakelijk. Groei biedt immers de beste garanties om de voorzieningen die de stad, ook voor de omliggende gemeenten (centrumfunctie), te bieden heeft, op peil te kunnen houden en verder te kunnen uitbouwen. Mocht een nieuwe ronde van gemeentelijke herindeling zich aandienen, dan biedt dat nieuwe kansen om groei te realiseren middels het verleggen van de gemeentegrens naar aanliggende dorpen.

Om een nog steviger draagvlak te leggen onder onze (regionale) voorzieningen, is het naar het inzicht van Stadsbelang van belang om op het gebied van wonen tot verdere uitbreiding te komen van het lopende woningbouwprogramma. Dit kan door het (verouderde) industrieterrein aan de Schelluinsestraat om te vormen van industrieterrein naar woongebied. In de transformatiefase valt aan te nemen, niet alles kan immers in één bouwstroom gerealiseerd worden, dat het noodzakelijk/gewenst is om een hybride gebied te realiseren, waar vooralsnog wonen en werken naast elkaar aanwezig zijn. Op termijn is het, wat Stadsbelang betreft, echter de bedoeling om de Schelluinsestraat volledig om te vormen tot woongebied. Er kunnen mogelijk nog zo'n 600 tot 800 woningen extra worden gebouwd. Met deze verdere uitbreiding van het woonprogramma wordt tegelijkertijd geanticipeerd op nieuwe en veranderende vraag- en aanbodverhoudingen.

Ontwikkelingen als de toenemende vergrijzing, het meer aan de stad willen binden van jongeren, het huisvesten van statushouders en arbeidsmigranten, meer diversiteit in samenlevingsvormen, verduurzaming, maar ook trends als de trek vanuit de grote steden naar kleinere, aantrekkelijke woonkernen (zoals Gorinchem), stellen nieuwe eisen aan de omvang en de kwaliteit van onze woningvoorraad. Stadsbelang wil, dat in de komende raadsperiode wordt onderzocht, op welke wijze de komende jaren, in het kader van het groeiscenario naar (tenminste) 40.000 inwoners in 2032, beter kan worden ingespeeld op de veranderende behoefte en vraag. Er is, meer dan in de afgelopen jaren, aandacht voor de realisatie van goedkope en/of betaalbare huur- en koopwoningen; zeker ook t.b.v. de gewenste doorstroming. Daaraan wordt niet alleen het lopende bouwprogramma bijgesteld, maar wordt ook de transformatieopgave voor de "Vleugels van de Stad", waaronder de Schelluinsestraat, nader uitgewerkt.

Transformatie, huisvesting jongeren

Onze maatschappij verandert snel. Trends als vergrijzing en ontgroening, huisvesting immigranten, digitalisering en robotisering, verduurzaming, economische ontwikkeling, veranderd koopgedrag (internet) hebben consequenties voor ons vastgoed. In de stad bevinden zich op tal van plaatsen leegstaande kantoren, winkels en bedrijfspanden. Door de coronapandemie is het (digitaal) werken vanuit huis en het koopgedrag van consumenten via internet in een stroomversnelling geraakt. Het resultaat is nog meer (structureel) leegstaande kantoorruimten, bedrijfspanden en winkels, die voor transformatie o.a. naar wonen in aanmerking komen. In de binnenstad wordt inmiddels werk gemaakt van het verkleinen van het kernwinkelgebied en het herstellen van de woonfunctie van boven-tallige (woon-)winkelpanden. Stadsbelang wil, dat de gemeente deze transformaties, waar mogelijk, faciliteert door een welwillend en stimulerend beleid en, als dat noodzakelijk of gewenst is, transparant en flexibel met (omgeving)regels omgaat. Ten behoeve van de transformatie van panden binnen het beschermd stadsgezicht wordt een stimuleringsfonds ingesteld naar analogie van het vroegere Stadsvernieuwingsfonds. De transformatieopgaven bieden kansen om middels vernieuwende huisvestingsconcepten bijzondere doelgroepen (jongeren/studenten/ouderen/migranten, etc.) aan de stad te binden.

Huisvesting voor ouderen

Sinds vele jaren is de maatschappelijke ontwikkeling, dat senioren zo lang mogelijk zelfstandig (kunnen) blijven wonen (zorgbeleid). Gorinchem kent weliswaar een redelijk aanbod van zelfstandige, seniorvriendelijke woningen, maar de kwaliteit daarvan sluit steeds minder aan bij de veranderende vraag. Dat betekent, dat bestaande woningen moeten worden getransformeerd en/of aangepast en dat nieuwe passende woningen worden gebouwd. Stadsbelang wil dan ook bevorderen, dat het plan voor de realisatie van een 'Knarrenhof', daadwerkelijk tot uitvoering komt. Verder wordt welwillend meegewerkt aan plannen voor (ver)nieuwe(nde) huisvestingsvormen voor ouderen. Maar altijd in combinatie met jongerenhuisvesting om ouderen niet af te zonderen maar juist te betrekken bij de maatschappij.

Bereikbaarheid: Verbonden met de Randstad en Brabant, infrastructuur en vervoer

Onze stad is centraal gelegen in Nederland. Twee belangrijke verkeersaders (de belangrijke oost-westverbinding A15 en de drukke noord-zuidverbinding A27) kruisen elkaar bij Gorinchem. Het belang van de centrale ligging van de stad is gediend bij het oplossen van het fileprobleem. Het verbreden van de A27 en de bouw van een nieuwe Merwededebrug, dragen bij aan het oplossen van dit probleem. Echter zonder een toekomstige verbreding van de A15 tot tenminste het knooppunt Deil blijft het risico van verkeersdrukke rond Gorinchem bestaan. Stadsbelang zet zich ervoor in, dat Gorinchem, samen met andere langs de A15 gelegen buurgemeenten, een werkgroep vormen die zich volledig richt op de (verdere) verbreding van de A15.

Op het spoor is Gorinchem in oost-westelijke richting verbonden met Dordrecht en Geldermalsen. Voor het personenvervoer is de Merwede-Lingelijn een succes. Het goederenvervoer wordt van west naar oost (en terug) van de Rotterdamse haven tot in Duitsland bediend middels de Betuwelijn. In de noord-zuid richting ontbreekt in het spoorwegnet nog altijd een belangrijke schakel. De aanleg van een nieuwe spoorlijn van Breda naar Utrecht langs Gorinchem heeft in het verleden meerdere malen op de landelijke politieke agenda gestaan. Een lobbygroep van gemeentes langs de A27 wordt opnieuw ingezet om de haalbaarheid van een mogelijke aanleg van deze spoorlijn te bepleiten. Stadsbelang wil activiteiten die kunnen leiden tot hernieuwde studie naar de aanleg van een spoorverbinding tussen Breda en Utrecht, waar mogelijk en nodig initiëren of stimuleren. Ook voor de verdere ontwikkeling van onze (regionale) economie kan de aanleg van een spoorverbinding tussen Breda en Utrecht van belang zijn. Het personenvervoer in de Randstad wordt in de toekomst verder verbeterd door de aanleg van een Randstadlijn. Het tracé van de Merwede-Lingelijn (geheel of gedeeltelijk) moet, wat Stadsbelang betreft, onderdeel gaan uitmaken van deze Randstadlijn. Het doel is om Gorinchem in de toekomst ook per (dubbel)spoor nog beter aan te sluiten op de Randstad. Het blijvend

verbeteren van het verkeer en vervoer rondom onze stad heeft de voortdurende aandacht van Stadsbelang. Dat geldt ook voor het verbeteren van de verkeersinfrastructuur en de bereikbaarheid binnen en direct rondom onze stad.

Meer oog voor woningbehoefte van woonwagewoners

Bij de vaststelling van het lokale woonbeleid moeten gemeenten meer rekening houden met de wensen van woonwagewoners en voorzien in voldoende standplaatsen. Woonwagewoners moeten zo vaker binnen een redelijke termijn kans maken op een standplaats. In gemeenten waar behoefte is aan standplaatsen kan van een afbouwbeleid van standplaatsen geen sprake zijn.

Dit staat in het 'Beleidskader gemeentelijk woonwagew- en standplaatsenbeleid' dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Het document is opgesteld in samenspraak met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), Aedes en vertegenwoordigers van Roma, Sinti en woonwagewoners.

Het beleidskader volgt op oordelen en aanbevelingen van het College van de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman. Die oordeelden dat beleid waarin het aantal standplaatsen tot nul wordt teruggebracht, in strijd is met het recht op gelijke behandeling. Ook zouden Rijk en gemeenten onvoldoende erkenning hebben voor het streven van woonwagewoners om volgens hun eigen culturele identiteit te leven.

Het kader helpt gemeenten bij een invulling van het lokale woonwagewbeleid die recht doet aan de cultuur van woonwagewoners, hen beschermt tegen discriminatie en voldoende rechtszekerheid biedt. De ontwikkeling van het aantal standplaatsen wordt door de minister gemonitord.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Het woningbouwprogramma voor de "*Vleugels van de stad*" wordt uitgebreid met 600-800 woningen te realiseren aan de Schelluinsestraat
- Het (verouderde) industrieterrein aan de Schelluinsestraat wordt getransformeerd naar woongebied
- Met (de uitbreiding van) het woningbouwprogramma wordt de doorstroming binnen de Gorkumse woningvoorraad bevorderd, waarbij niet alleen voldoende aandacht is voor woningen in de categorieën goedkoop/betaalbaar, maar ook voor specifieke woningen voor jongeren en ouderen
- Het plan voor de realisatie van een "*Knarrenhof*" in Gorinchem
- Ter bevordering van de transformatie van monumentale panden binnen het beschermd stadsgezicht wordt een stimuleringsfonds ingesteld naar analogie van het vroegere Stadsvernieuwingsfonds
- Samen met andere langs de A15 gelegen (buur)gemeenten zet de gemeente zich in voor de (verdere) verbreding van de rijksweg A15
- De gemeente bevordert, samen met andere gemeenten langs de rijksweg A27, de aanleg van een spoorverbinding tussen Breda en Utrecht
- De gemeente bevordert dat de Merwede-Lingelijn onderdeel wordt van de Randstadlijn
- Meer oog voor woningbehoefte van woonwagewoners

Ambitie 2 Verbonden diverse samenleving

Gorcummers waren al positief over het karakter van onze stad. Dankzij de verbinding tussen jong en oud en mensen uit alle sociale milieus hebben we dat gewaardeerde karakter behouden. We hebben ingezet op toegankelijkheid, letterlijk én figuurlijk. Iedere bewoner voelt zich hier Gorcummer, verbonden met de stad ongeacht culturele achtergrond, geloof, geaardheid of beperking.

Dankzij afspraken tussen overheid, bedrijven en andere partners kan iedereen sociaal meedoen. Niemand valt buiten de boot. Inwoners met verschillende achtergronden zetten gezamenlijk evenementen en buurtactiviteiten op en worden hierbij ondersteund. Onderwijs, podia en culturele instellingen in de stad zijn hierbij aanjagers en ondersteuners. Gorinchem is dankzij al die activiteiten een stad waar mensen elkaar gemakkelijk ontmoeten en leren kennen. Uiteraard is de stad ook voor mensen met een beperking goed toegankelijk. Daarmee voldoen we graag aan het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking.

Zorg

Vanaf 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de zorg. Het gaat onder meer om de taken die voorheen onder de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de Arbeidstoeleiding (Participatiewet). Daarnaast is ook de jeugdhulp gedecentraliseerd. De zorg dichterbij de mensen organiseren en vermindering van bureaucratie zijn daarbij uitgangspunten. De uitvoering van de zorg is door de gemeente in enkele regionaal werkende organisaties belegd.

In het verleden heeft Stadsbelang het functioneren van deze organisaties al kritisch gevolgd. Omdat het nodig blijft, gaan we daar de komende jaren onverminderd mee door.

Jeugdzorg

Vooraf op het gebied van de jeugdzorg blijft verbetering gewenst. Stadsbelang vindt, dat toegang tot de jeugdzorg het gehele jaar rond gegarandeerd moet zijn voor hen die daar recht op hebben. Kwetsbare jongeren met welke aandoening of beperking dan ook, krijgen de zorg die zij nodig hebben maar wel met gezond verstand. Geïndiceerde kinderen mogen nooit op wachtlijsten terechtkomen. Stadsbelang heeft zich de afgelopen jaren, ook in regionaal verband, ingespannen voor de jeugdzorg. Om de kosten beheersbaar te houden zal de Wet op Jeugdzorg strakker geregeld moeten worden.

Stadsbelang vindt dat De Dienst Gezondheid en Jeugd de zaken (veel) efficiënter moeten gaan regelen.

Thuiszorg

De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) heeft tot doel om Gorcumers in staat te stellen zo lang mogelijk mee te doen in Gorinchem en zo lang mogelijk thuis te wonen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid passende ondersteuning te bieden aan inwoners die niet (volledig) op eigen kracht kunnen meedoen. De ondersteuning past bij de aanvrager en is bij voorkeur tijdelijk. De nadruk moet blijven liggen op preventie en algemene voorzieningen. Het voorzieningenaanbod moet toegankelijk blijven voor o.a. de begeleiding van senioren, chronisch zieken, mensen met een beperking en mensen met GGZ-problematiek. Onze burgers dienen te worden voorzien van de juiste ondersteuning (o.a. huishoudelijke hulp) op maat. De gemeente heeft met de WMO (meer) ruimte om algemeen toegankelijke en maatwerkvoorzieningen te organiseren.

Stadsbelang bevordert een zo adequaat mogelijke inzet van de toevertrouwde middelen binnen het beschikbare budget.

Standpunt AZC opvang vluchtelingen

Gorinchem heeft lange tijd een rol gespeeld in de opvang van vluchtelingen. Dat willen we ook de komende jaren blijven doen, als de situatie daarom vraagt. Stadsbelang stelt echter wel duidelijke eisen aan de plaats van huisvesting van deze vluchtelingen.

We zijn tegen grootschalige opvang in bestaande woonwijken. Noodlocaties voor opvang kunnen prima gerealiseerd worden aan de rand van de bebouwing, zoals we ook eerder in Gorinchem-Oost hebben gedaan. Dat was een prima woonlocatie voor de vluchtelingen en het had geen invloed op de samenhang en leefbaarheid van een bestaande woonwijk.

Wat betreft de huisvesting van statushouders zijn we ook duidelijk. Die komen terecht op de normale wachtlijsten als het gaat om toewijzing van permanente woonruimte. Het kan niet zo zijn dat Gorcumers niet aan woonruimte kunnen komen en nieuwkomers een voorkeursbehandeling krijgen.

Arbeid

Aanvragen voor uitkeringen op grond van de Participatiewet (arbeidstoeleiding) dienen zorgvuldig en snel te worden afgehandeld.

De uitvoeringsorganisatie Avres, die werkt voor de regio Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden moet, wat Stadsbelang aangaat, gespreid in het gehele verzorgingsgebied gevestigd blijven. (<https://www.avres.nl>)

Welzijn

Binnen het welzijnswerk is, net als in de zorg, fors bezuinigd. Buurthuizen, multifunctionele accommodaties of anderszins te gebruiken algemene ruimten vervullen een belangrijke functie voor het welzijn van burgers. Het zijn voorzieningen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen en waar ze zich kunnen ontspannen. Bij gebleken behoefte blijft, wat Stadsbelang betreft, in iedere wijk en in de kern Dalem daarvoor een gebouw, of ruimte beschikbaar. Stadsbelang bevordert, dat bestaande buurthuizen, als Centraal Punt, Aanlegsteiger, Elzenhof, Rozenobel, Welzijnsruimte Gildenplein, Samen één Gorinchem en De Bogerd open kunnen blijven. Stadsbelang zet daarbij in op steun voor de visie dat bewoners zelf hun eigen buurtaccommodatie kunnen runnen, mits dit runnen ook daadwerkelijk haalbaar wordt gemaakt voor vrijwilligers. Waar het beheer van buurtvoorzieningen dat vereist, worden meer betaalde professionele krachten ingezet of behoort commercieel beheer tot de mogelijkheden.

Welzijnsvoorzieningen als de Kinderboerderij en de Klussendienst voor Ouderen kunnen rekenen op de steun van Stadsbelang, waarbij bekeken wordt of de Kinderboerderij voor breder gebruik (buurthuis) te benutten is.

Ouderenbeleid

De samenleving vergrijst in toenemende mate. Het aantal ouderen neemt de komende jaren verder toe. Ouderen blijven overigens steeds vaker vitaal, zelfredzaam en zelfstandig. Ouderen willen de regie op hun leven in eigen hand houden en steeds vaker actief en betrokken blijven. Stadsbelang maakt zich daarom sterk voor het stimuleren van mobiliteit van ouderen en voor het participeren in maatschappelijke verbanden. Eenzaamheidsproblematiek en verborgen armoede worden voorkomen en bestreden. Ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig leven en wonen. Stadsbelang vindt het daarom van belang dat de gemeente zich inspant om de fysieke veiligheid in- en buiten de woning voor iedereen, maar specifiek ook voor ouderen, te verbeteren. In nieuwbouwprogramma's is aandacht voor levensloopbestendig bouwen. Voornoemde en andere zaken op het gebied van ouderen vragen om een gemeentelijk ouderenbeleid binnen het sociaal domein.

Stadsbelang vindt daarom, dat één van de wethouders, de specifieke aandacht voor ouderen in portefeuille krijgt om niet alleen de positie en belangen van deze groep in onze lokale samenleving veilig te stellen maar ook te verbeteren.

Deze wethouder kan overzien en toezien op de stapelingseffecten van alle wet- en regelgeving, zoals het eigen risico in de basisverzekering, de eigen bijdragen voor zorg uit de WMO, kosten van woning-aanpassingen en huurverhogingen in relatie tot inkomen.

Gehandicaptenbeleid

Stadsbelang vindt het belangrijk dat mensen met een handicap zoveel mogelijk aan de maatschappij kunnen deelnemen. Dat houdt in dat ieder onderdeel van het beleid van de gemeente in de fysieke ruimte steeds getoetst wordt aan redelijke eisen van gehandicaptenbeleid. Het gehandicapten platform is en blijft daarbij een belangrijke adviseur als het gaat om knelpunten weg te nemen die de mobiliteit in de stad beperken. Daarvoor in aanmerking komende raadsvoorstellen worden, naast het opnemen van een duurzaamheidsparagraaf, ook voorzien van een mobiliteitsparagraaf. Ook in het woningbouwprogramma wordt rekening gehouden met specifieke wensen en noodzakelijke behoeften van gehandicapten. Stadsbelang staat pal voor een veilig en toegankelijk Gorinchem.

Door het ANWB-predicaat “Allermooiste vestingstad van Nederland” en de toetreding tot het Unesco Werelderfgoed zullen meer mensen onze prachtige stad bezoeken. Stadsbelang Gorinchem is van mening dat onze stad voor eenieder toegankelijk, bereikbaar en uitnodigend dient te zijn. De afgelopen periode hebben wij ons met de motie “Gastvrij Gorinchem, een toilet voor iedereen” hard gemaakt voor het toegankelijke openbare toiletten in onze stad, welke unaniem is aangenomen door de gemeenteraad. Nu komt het aan op uitvoering geven aan deze motie, daarom zullen wij dit ook de volgende raadsperiode hoog op onze agenda zetten.

In juni 2016 heeft Nederland het **VN-Verdrag** inzake rechten van personen met een **handicap** bekrachtigd daarom dient hier nu door de gemeente uitvoering aangegeven te worden, door dit mee te nemen in het huidige en toekomstige gemeentebeleid. Stadsbelang Gorinchem is van mening dat toegankelijkheid (en uitgangelijkheid) eerder vanzelfsprekend dan uitzonderlijk zou moeten zijn bij het uitvoeren van gemeentelijk beleid.

Iedereen dient in Gorinchem de weg te kunnen vinden ook mensen met een visuele beperking, daarom zijn wij voorstander van een goed netwerk van gidslijnen in onze stad, niet alleen van het station naar het stadhuis en naar de binnenstad, maar door geheel Gorinchem.

Iedereen die recht heeft op een invaliden parkeerkaart heeft in onze ogen ook recht op een parkeerplek dichtbij de eindbestemming. Daarom zullen wij ons sterk maken voor het handhaven van het aantal invaliden parkeerplaatsen in Gorinchem en indien er behoefte is dit aantal uitbreiden.

Dierenwelzijn

Dieren horen bij onze samenleving. Voor Stadsbelang is het welzijn van dieren een belangrijk gegeven dat veel mensen na aan het hart ligt. Dit geldt zowel voor huisdieren als voor vrij en in het wild levende dieren. De aanschaf van een huisdier moet geen impulsaankoop zijn. Er komt een behoorlijke verantwoordelijkheid bij kijken ook op financieel vlak (voeding, verzorging, dierenartskosten, sterilisatie e.d). Dieren kunnen het leven van mensen verrijken, geven afleiding, nodigen uit tot zorg en maken het gemakkelijker om met anderen contacten te leggen. Dieren kunnen zichzelf niet verdedigen tegen de manier waarop ze (soms) worden behandeld. Stadsbelang is dan ook van mening, dat naast de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven, ook voor de gemeente een rol is weggelegd bij de bescherming van dieren. Stadsbelang wil dat de gemeente een expliciete verantwoordelijkheid neemt voor het dierenwelzijn. Dat kan op gang worden gebracht door daarvoor gemeentelijk beleid te formuleren. Gespecialiseerde organisaties zoals dierenasiel, stichting Dieren Lot en Dierenambulance kunnen rekenen op de steun van Stadsbelang waar nodig. Ook de Kinderboerderij kan rekenen op de steun van Stadsbelang. Faciliteiten voor honden(bezitters) als uitrenveldjes, banken en prullenbakken worden gefinancierd uit de algemene middelen en niet uit de hondenbelasting. Hondenpoepzakjes zijn bij Waardlanden verkrijgbaar.

Stadsbelang stelt voor om de Hondenbelasting, zoals dat inmiddels in veel gemeenten al gebeurd is, af te schaffen. Wel willen we de handhaving op overlast hondenpoep intensiveren.

Plaagdierenbeheersing

Dieren waarvan de mens soms hinder ondervindt, noemen we plaagdieren, een verzameling plaagdieren een dierplaag.

De Woningwet (Ww) en het Bouwbesluit bevatten voorschriften over het gebruik van een bouwwerk, open erf of terrein dat overlast door schadelijk of hinderlijk gedierte wordt voorkomen. Het bevoegd gezag (meestal de gemeente) heeft de taak toe te zien op de naleving van deze voorschriften.

De preventie en bestrijding van plaagdieren is verankerd in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De wet bepaalt dat de gemeente verantwoordelijk is voor de volksgezondheid bij het optreden van dierplagen en dus in gevallen dat die optreden nader onderzoek moet uitvoeren (bijv. inspectie van rioolen) en in ernstige gevallen zelf handelend moet optreden. Volgens de WPG is de burgemeester verantwoordelijk voor de bestrijdingsmaatregelen als er gevaar is, of dreigt, voor de volksgezondheid.

Stadsbelang vindt dat bij de afweging of al dan niet plaagdierbeheersing moet worden uitgevoerd zorgvuldige toetsing moet plaatsvinden:

1. Op de diersoort
2. Op de omvang van de populatie
3. Is er sprake van een gezondheidsrisico; onder bepaalde omstandigheden kunnen ratten een bedreiging vormen voor de volksgezondheid
4. Is er sprake van schade; knaagdieren die schade aanrichten aan goederen en gebouwen
5. Is er sprake van een veiligheidsrisico; denk aan ganzen in het verkeer
6. Is er sprake van een omgevingsrisico; denk aan(wilde) konijnen in een park
7. Is er sprake van een functioneel risico; denk aan mollen op een sportpark

Relevante websites om te raadplegen:

1. Het Kennisinstituut voor duurzaam plaagdierbeheer <https://kibo-ongedierte.eu/>
2. De website over de dierplaagbestrijding <https://www.kad.nl/>
3. De branche van bestrijdingsbedrijven de NVPB <https://www.nvpb.org/>

De kosten voor plaagdierbeheersing (bestrijding) zijn wat Stadsbelang betreft:

- In de publieke ruimte voor de gemeente/waterschap
- In de particuliere ruimte voor de eigenaar
- In de huursector voor de woningbouwvereniging/verhuurder i.o.m. de huurder

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- De uitbreiding van het aantal toegankelijke openbare toiletten in onze stad
- Het gemeentelijk beleid toetsen aan het VN-gedrag Handicap
- Bij gemeentelijk beleid toegankelijkheid (en uitgangelijkheid) als randvoorwaarde te stellen
- De uitbreiding van het aantal gidslijnen in onze stad (bijv. bij belangrijke winkel- en culturele centra)
- Het huidige aantal openbare invaliden parkeerplaatsen te handhaven en bij behoefte eventueel het aantal uit te breiden, het gebruik van deze parkeerplaatsen dient gratis te blijven

Ambitie 3 Verbonden wijken en voorzieningen

Gorcummers ontmoeten elkaar gemakkelijk, omdat ze gebruikmaken van dezelfde, hoogwaardige voorzieningen. Daarbij hebben we ingezet op kwaliteit boven kwantiteit: ook in 2032 heeft niet elke wijk alle voorzieningen. Winkels, zorgvoorzieningen en sportfaciliteiten zijn wel beter over de stad verdeeld, maar belangrijker nog: de voorzieningen die er zijn, zijn voor iedereen goed bereikbaar en toegankelijk.

Daardoor zijn er goede, snelle en veilige verbindingen voor fietsers en ander verkeer tussen de oost- en westkant van de stad. Hetzelfde geldt voor de routes van en naar de binnenstad en alle scholen. Knelpunten in de hoofdstructuur zijn hiervoor aangepakt. Innovatief vervoer, zoals elektrisch openbaar vervoer op afroep hebben de interne bereikbaarheid nog beter gemaakt. Daarmee zijn ook de verbindingen naar omliggende kernen verbeterd.

In 2032 zijn er meer ouderen in Gorinchem dan in 2022. Zij redden zichzelf vaak uitstekend, maar hebben gemiddeld wel meer zorg nodig. Die zorg moet aan huis worden geleverd, want dankzij de ondersteuning van mantelzorgers blijven mensen langer thuis wonen. Voor deze groep is Gorinchem in 2032 een stad met goede welzijns- en zorgvoorzieningen.

Verkeer en vervoer

De gemeenteraad heeft op 23 januari 2020 de Mobiliteitsvisie Gorinchem 2040 vastgesteld. De komende raadsperiode wordt uitvoering gegeven aan de Mobiliteitsvisie 2040 middels een uitvoeringsagenda.

Stadsbelang Gorinchem is van mening dat er meer ontsluitingen moeten komen, om een betere verkeersdoorstroming in en om onze stad te krijgen. De komende decennia vinden er grote investeringen plaats aan de rijkswegen A15 en A27 rondom onze stad, dit biedt meer koppelkansen voor Gorinchem. Een brugverbinding tussen de Nieuwe Wolpherensedijk en de Schelluinsestraat parallel aan de rijksweg A27 met een eventuele uitbreiding naar de Gildewijk zou een mooie mee koppelkans kunnen zijn voor onze stad. Het voorkomen van sluipverkeer vanuit de rijkswegen dwars door onze stad is één van de items, waar wij onze pijlen op zullen richten, in onze ogen de belangrijkste oorzaak voor de filevorming op de Banneweg. Het ontvlechten van het langzame en het snelle verkeer heeft onze volle aandacht, omdat dit de verkeersveiligheid en de verkeersdoorstroming in onze stad ten goede komt. Stadsbelang Gorinchem is voor de structurele aanpak van vrachtverkeer door onze woonwijken en handhaven waar nodig, onze voorkeur heeft het om dit digitaal te laten plaatsvinden. Het is onwenselijk dat vrachtverkeer gebruikt maakt van onze woonwijken als doorgaande route om onze stad snel te doorkruisen en daarna alsnog de rijksweg te kiezen, daarom zal Stadsbelang Gorinchem zich hard maken om met een structurele oplossing te komen voor dit probleem, door bijvoorbeeld de ontwikkeling van een rondweg Gorinchem-Noord.

Door de coronacrisis is men steeds meer via internet gaan bestellen, waardoor er steeds vaker pakketbezorgers door onze straten rijden en overal en nergens deze pakketten worden aangeboden. Wij zijn van mening dat dit slimmer kan en meer op de toekomstgericht, daarom stellen wij voor om strategisch geplaatste logistieke hubs in Gorinchem te plaatsen voor bijvoorbeeld het bezorgen en ophalen van pakketjes, waardoor er in onze stad minder overlast is van pakketbezorgers. Een bijkomend voordeel is dat men niet de gehele dag thuis hoeft te blijven om op een pakketje te wachten. Er komen steeds meer elektrische auto's in het straatbeeld, maar de oplaadfaciliteiten in en rondom de woningen zijn beperkt. Daarom stellen wij voor om slimme laadpleinen voor elektrische auto's in woonwijken te realiseren. Dus niet wachten op een individuele aanvraag, maar toekomstgericht te faciliteren op basis van gezond verstand, hierdoor kunnen de kosten voor het realiseren van de laadpalen relatief laag gehouden worden. Gorinchem is een fietsstad bij uitstek, de afstanden binnen onze gemeentegrenzen zijn relatief klein en om de drukte op weg te omzeilen is de fiets het ideale vervoersmiddel.

Daarom stellen wij voor om de mogelijkheden van het realiseren van bewaakte fietsstallingen in en bij winkelgebieden met oplaadmogelijkheden te onderzoeken en waar mogelijk te realiseren samen met de Gorcumse ondernemers. De bezettingsgraad van het parkeerterrein bij ons treinstation is dramatisch laag, wij zouden de bezettingsgraad van deze locatie vele malen hoger willen zien. Daarom stellen wij voor om samen met de Gorcumse ondernemers deze locatie om te turnen tot een P+R locatie, waar men als bezoeker van de binnenstad tegen een gereduceerd tarief kan parkeren en vervolgens lopend, met een pendelfiets of een elektrisch pendelbusje onze binnenstad kan bereiken. Daarbij moeten wij niet uit het oog verliezen, dat andere locaties in Gorinchem hier ook voor in aanmerking kunnen komen. De parkeervoorzieningen bij of nabij winkelgebieden in Gorinchem moeten toekomstbestendig en toegankelijk zijn voor eenieder, ook zijn wij van mening dat een hygiënische en toegankelijke toiletvoorziening bij deze parkeervoorzieningen eventueel tegen betaling een vereiste zou moeten zijn. Nu wij sinds 26 juli 2021 het predicaat “Unesco Werelderfgoed” bezitten, kunnen wij ook een extra aantal bezoekers verwachten aan onze prachtige vestingstad en dit zou een extra mooie toevoeging zijn voor onze stad. De komende decennia zullen er nieuwe woongebieden ontwikkelt gaan worden binnen onze gemeentegrenzen, daarom zijn wij van mening dat er voor deze nieuwe woongebieden nu al gekeken moeten worden naar verkeersverbindingen op bestaande dan wel toekomstige ontsluitingen. Met de komst van een Regionale Beroepen- en Innovatiecampus (RBIC) en Innovatie- en afstudeercentrum (IAC) in de wijk Schotdeuren zullen er veel meer scholieren aan het verkeer gaan deelnemen, Stadsbelang Gorinchem stelt voor om dit gebied te benoemen als veilige schoolomgeving en deze ook als zodanig in te richten. Daarom wil Stadsbelang Gorinchem de mogelijkheden onderzoeken van een doorlopende veilige fietsroute deels parallel aan de rijksweg A15, daarbij de overweging mee te nemen om de Handelskade middels een fietsbrug over het Merwedekanaal te verbinden met Lingewijk en deze daarna vloeiend over laten gaan in de nieuwe Lingebrug bij de Arkelsedijk/Spijksedijk.

Bewegen, spelen en sporten

Op 25 september 2019 is Gorinchem uitgeroepen tot Sportgemeente van het jaar 2019, dat geeft aan dat Gorinchem op de goede weg is. Stadsbelang Gorinchem is van mening dat wij hier nog extra stappen in kunnen maken. Gorinchem heeft goede binnen- en buitensportfaciliteiten, die behouden moeten blijven en waar nodig uitgebreid. Bewegen en sporten verbinden en dragen bij aan een gezonde stijl van leven voor jong en oud, daarom is Stadsbelang Gorinchem van mening dat wij hierin moeten blijven investeren, nu en in de toekomst. Jong en oud moeten kunnen blijven bewegen en sporten in onze stad, als zij daar behoefte aan hebben. Sport moet toegankelijk zijn voor iedereen. Stadsbelang Gorinchem is van mening dat mensen die in armoede leven ook moeten kunnen sporten. Dit helpt hen niet alleen om een gezonde levensstijl na te streven, maar ook om in contact te blijven met de Gorcumse samenleving. Deze mensen moeten niet enkel geholpen worden met de financiering van hun contributie, maar zeker ook met de aanschaf van de sportbenodigdheden (nieuw of gebruikt – circulaire economie/duurzaam), andere gemeenten hebben hiervoor al mooie initiatieven voor in het leven geroepen. Dit is investeren in de fysieke en geestelijke gezondheid en vitaliteit van onze stad. In onze beleving zou Gorinchem Beweegt hierbij uitstekend kunnen ondersteunen. Stadsbelang Gorinchem hecht veel waarde aan het goed functioneren van (sport)verenigingen als bindende factor in de samenleving. De vereniging faciliteert en stimuleert, zowel fysiek als sociaal. Stadsbelang Gorinchem vindt het daarom belangrijk dat sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang nauw met elkaar samenwerken om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Duurzame samenwerkingsinitiatieven vanuit sportverenigingen moeten zeker omarmd worden door de gemeente en ondersteund worden waar mogelijk.

Sportverenigingen zullen door de gemeente ondersteund moeten worden om Inclusieve Sport aan te kunnen bieden. Veel sportverenigingen hebben niet de vrijwilligers om mensen met een beperking te begeleiden. De gemeente zou dit kunnen ondersteunen door vrijwilligers hiervoor kosteloos op te

leiden of eventueel te ondersteunen met een deskundige. Het doel van de gemeente zou moeten zijn dat iedereen kan meedoen. Er moet niet enkel aandacht zijn voor breedte-, maar zeker ook voor topsport. Gorinchem is een centrumgemeente met de faciliteiten voor een verzorgingsgebied van ongeveer 120.000 inwoners.

Veel sportverenigingen in en om Gorinchem hebben niet de mogelijkheden om topsport binnen hun sportvereniging aan te bieden, daarom stellen wij voor om te kijken naar de mogelijkheden tot een samenwerkingsverband tussen de Gorcumse en omliggende sportverenigingen om alsnog in onze regio topsport te kunnen aanbieden, zodat wij onze sporttalenten kunnen aanbieden wat zij nodig hebben om zichzelf te kunnen door ontwikkelen. Gorinchem Beweegt zou hier wat ons betreft prima in kunnen ondersteunen. Veel sportverenigingen hebben nog niet de mogelijkheden om de jongste jeugd aan het sporten te krijgen, al komt daar langzaam, maar zeker wel verandering in. Daarom vindt Stadsbelang Gorinchem het belangrijk dat voor die doelgroep het Speelruimteplan 2018-2027 Gorinchem bestaat, zodat zij toch kunnen bewegen in hun eigen leefomgeving. Stadsbelang Gorinchem juicht het Speelruimteplan toe, maar is van mening dat dit een adaptief document moet zijn. Dus niet alleen opereren vanuit het plan, maar vooral opereren vanuit vraag c.q. behoefte vanuit de buurt of wijk. Komt er vanuit de buurt of wijk de vraag naar een speelgelegenheid, dan zijn wij van mening dat de gemeente hier serieus mee moet omgaan en niet enkel moet werken van uit een meerjarenplan met vastgestelde meerjarenbudgetten. Met andere woorden de gemeente moet oplossingsgericht met de bewoners in gesprek gaan om tot een gedragen uitkomst te komen en dit zeker niet op de lange baan schuiven. Speelgelegenheden in wijken en buurten zorgen er niet alleen voor dat onze jongste jeugd in beweging blijft, maar ook dat wij dagelijks in contact blijven met onze burens, jong en oud (sociale cohesie). Sporten in de openbare buitenruimte zal ook vanuit de gemeente gestimuleerd moeten worden, zorg voor meer aandacht en goed onderhouden speelpleintjes in de woonwijken. Ga het gesprek aan met sportverenigingen om clinics te organiseren of hen hierbij te ondersteunen waar nodig. Sporten begint buiten op straat, maar kan doorgroeien naar een sportvereniging. In Gorinchem moet iedereen kunnen bewegen, spelen en/of sporten.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Het structureel oplossen van de filevorming op de Banneweg
- Het voorkomen van sluipverkeer vanuit de rijkswegen A15/A27
- Het onderzoeken van mee koppel kansen voor de herinrichting van de rijkswegen A15/A27
- Een OV hub, een opstapplaats voor betere trein- en busverbindingen binnen en buiten Gorinchem
- Veilige verkeersstromen in en om Gorinchem voor voetgangers-, fiets- en autoverkeer
- Realisatie Station-Noord inclusief fietsovergang Handelskade (veilige fietsroute)
- Slimme en veilige parkeervoorzieningen gericht op de toekomst en flexibel gebruik van parkeerplaatsen
- Slimme logistieke hubs voor stadsdistributie
- Slimme laadpleinen voor elektrisch vervoer
- De woonwijken ontlasten van structureel vrachtverkeer
- Een veilige Oost-Westverbinding gericht op de toekomst
- De mogelijkheden onderzoeken naar een rondweg Gorinchem-Noord
- Verkeersverbindingen tussen bestaande en toekomstige woonwijken voor een betere verkeersdoorstroming gericht op de toekomst
- Het digitaal handhaven van verkeersovertredingen, waar nodig
- Dat de gemeente blijft investeren in bewegen en sporten
- Dat de continuïteit van Gorinchem Beweegt gewaarborgd blijft in het sportbeleid als verbindende partij tussen de gemeente en de sportverenigingen

- Dat het Speelruimteplan een adaptief document wordt, waarbij men opereert vanuit vraag c.q. behoefte
- Dat gemeente in gesprek gaat met de bewoners om de mogelijkheden naar nieuwe openbare speelruimte te onderzoeken, als die behoefte er komt vanuit de bewoner
- Dat iedereen in Gorinchem moeten kunnen bewegen, spelen en/of sporten

Ambitie 4 Centrumstad **verbonden met de omgeving**

In 2032 is het Gorcumse voorzieningenaanbod een echte trekker voor mensen uit de wijde omgeving. Inwoners van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden en het westen van het Gelderse rivierengebied bezoeken onze stad graag. Net als de Gorcumers zelf komen zij er winkelen, cultuur snuiven en evenementen bezoeken, werken, onderwijs volgen, of gaan hier naar het ziekenhuis. Als streekcentrum faciliteren we regionale bedrijvigheid en bieden we aantrekkelijke stedelijke woonmilieus.

De stedelijke voorzieningen zijn vanuit het omliggende gebied goed, snel en veilig bereikbaar. Omgekeerd kunnen inwoners van Gorinchem genieten van het mooie polder- en rivierenlandschap, dankzij een uitgebreid netwerk van recreatieve routes.

Bestuurlijk is er wel wat veranderd: door gemeentelijke herindelingen zijn rond Gorinchem grotere gemeenten ontstaan. Als gemeenten vullen we elkaar goed aan. We werken als gelijkwaardige partners samen op thema's als duurzaamheid, recreatie en toerisme, regionale bereikbaarheid en arbeidsmarkt. Hoe we precies samenwerken en met wie, bepalen we op basis van onderwerp.

Als centrumstad verbindt Gorinchem de belangen van onze regio. We nemen regelmatig het initiatief om die belangen samen met onze partners in Den Haag te behartigen. Zo heeft een succesvolle, gezamenlijke lobby van regionale overheden en bedrijven in 2032 voor elkaar gekregen dat zowel de A27, als de A15 zijn verbreed. De lobby voor een spoorlijn Breda-Utrecht ondersteunen we van harte.

Winkels

De sterke groei van het winkelen op internet heeft het aanzien van de detailhandel veranderd. In de binnenstad was dit de afgelopen jaren zichtbaar door leegstand van winkelpanden. Winkelketens verdwenen en maakte plaats van andersoortige ondernemers. Met deze verandering wijzigt ook het karakter van winkelen, funshoppen wordt steeds belangrijker.

Stadsbelang wil de komende jaren sterk blijven inzetten op citymarketing en stadspromotie om zodoende de belangstelling in onze stad verder toe te laten nemen. Hiermee willen we creatieve en vooruitstrevende ondernemers ondersteunen om zodoende hun kwalitatief hoogstaande winkels toekomst te bieden in onze stad. ***“een ondernemer is van nature creatief, maak gebruik van de creativiteit en expertise van de ondernemers”***

(zie initiatief Warenhuis Binnenstad)

Daarnaast wil Stadsbelang de winkeltijden (nog) verder verruimen door ze nog meer te laten vullen naar de uitgangspunten van de nieuwe Winkeltijdenwet 2013. Dit houdt in, dat de ondernemers in principe zelf bepalen, wanneer en hoe lang zij geopend zijn. Hiermee wil Stadsbelang bereiken dat winkelend en ook de binnenstad bezoekend publiek niet voor gesloten deuren staan. Zeker nu de verwachting is dat de stad meer en meer bezoekers zal gaan aantrekken i.v.m. de benoeming van UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinie en Gorinchem als de Allermooiste vestingstad van Nederland door de ANWB. Ondernemers moeten alle vrijheid krijgen om hier optimaal van te kunnen profiteren.

In de komende periode wil Stadsbelang doorpakken met de transformatie van het kernwinkelgebied om zodoende een hoogstaand winkelgebied te behouden en leegstand van winkelpanden te lijf te gaan. Winkelpanden buiten het kernwinkelgebied worden bij voorkeur (weer) geschikt gemaakt voor bewoning zonder verplichting.

Cultuur

Kunst en cultuur in de gemeente worden gestimuleerd. Een stad zonder cultuur is een stad zonder hart. Cultuur is als verbindende factor van belang voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Een goed en divers cultuuraanbod heeft een positief effect op de aantrekkingskracht van de stad en gemeente. Stadsbelang zet zich dan ook in voor het behoud van klein en groot podium om daarmee aan te sluiten op de behoefte van bezoekers en inwoners van de gemeente. Bij deze podia dient er ruimte te zijn voor minimaal 30 optredens per jaar voor het lokale optredens binnen het sociaal cultureel programma als Koninklijke Harmonie de Bazuin, OKK Gorinchem, Schooloptredens, BreakSquad, multiculturele programma's etc.

Amateurkunsten, muziekonderwijs & cultuureducatie

Naast de (sport)verenigingen kunnen ook de muziek- en culturele verenigingen en instellingen rekenen op de steun van Stadsbelang. Amateurkunsten worden adequaat gesubsidieerd en er mag geen verwatering van subsidie plaatvinden, doordat door de nieuwe beleidsregels meer disciplines en beoefenaars van amateurkunsten toegang krijgen tot subsidiëring. Naast een subsidie per contributie betalend lid blijft gerichte subsidie mogelijk, indien een subsidiabele stichting/vereniging voor zijn goede functioneren bijvoorbeeld afhankelijk is van (betaalde) beroepskrachten, zoals een dirigent, een professioneel artistiek leider, etc.

Stadsbelang maakt zicht er sterk voor, dat er voldoende geld wordt uitgetrokken voor de subsidiëring van amateuristische kunstbeoefening, muziekonderwijs en cultuureducatie. Waar er geen passende subsidieringen zijn wil Stadsbelang zich inzetten om waar mogelijk te ondersteunen en continuïteit te waarborgen. De gezonde continuïteit van kunst, muziek en cultuureducatie in Gorinchem moet, wat Stadsbelang betreft, gewaarborgd zijn.

Evenementen

Gorinchem is bekend om zijn vele, jaarlijkse evenementen als Jazz Festival, Zomerfeesten, Timmerdorp, Hippiefestival, Lingeaven concert, Open Havendag, Botenbeurs, Winterfestijn, Proxsys League, etc. Stadsbelang vindt deze evenementen belangrijk, omdat ze duurzaam bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze stad.

Uitgangspunt is, dat evenementen op een sluitende exploitatie gebaseerd zijn. De gemeente reserveert ieder jaar echter voldoende budget om daar waar nodig tegenvallers te kunnen opvangen. Zeker gezien de afgelopen jaren (corona-invloeden) vindt Stadsbelang dat de gemeente boven op dit budget extra geld beschikbaar moet hebben om deze en nieuwe evenementen in leven te houden.

Verder faciliteert de gemeente evenementen waar mogelijk en nodig met betrekking tot locatie, logistiek en jaarplanning. Een evenwichtige spreiding van evenementen over het jaar door middel van een dergelijke, strakke jaarplanning (evenementenkalender) voorkomt ongewenste samenloop van evenementen en is van belang om de veiligheid op een goede manier te kunnen garanderen en organiseren. Als zij elkaar kunnen versterken kan het in voorkomende gevallen aanbeveling verdienen om evenementen, zeker kleinere, wel degelijk gelijktijdig te laten plaatsvinden. Hierin zal de gemeente een verbindende rol spelen.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Het sterk inzetten op citymarketing en stadspromotie voor het aantrekken van bezoekers
- De winkel- en horecaopeningstijden volledig vrijgeven voor optimale ruimte ondernemer en bezoeker
- Transformatie kernwinkelgebieden om leegstand te voorkomen en woningen te realiseren

- Behoud klein en grootpodium voor Gorinchem met minimaal ruimte voor 30 lokale optredens
- Adequate subsidiering voor amateurkunsten, muziekonderwijs en cultuureducatie
- Ondersteuning lokale evenementen in budget, locatie, planning en toekomstbestendigheid

Ambitie 5 Verbonden samenleving en overheid

Inwoners, instellingen en ondernemers kijken anno 2032 niet meer alleen verwachtingsvol naar de overheid. Veel vaker ligt het initiatief bij die partijen zelf, vaak in goede onderlinge samenwerking. Waar nodig en wenselijk geeft de gemeente ondersteuning.

De rol van de gemeente is daardoor veranderd. Bestuurders en ambtenaren zijn minder bepalend en meer verbinder geworden. De gemeente werkt niet meer alleen vóór inwoners, maar vooral mét inwoners. Het stadhuis heeft daartoe zoveel mogelijk drempels tussen de overheid en de inwoners weggenomen. Gorcummers voelen zich welkom op het stadhuis en worden gestimuleerd om zelf te werken aan een mooie en prettige leefomgeving. Daarbij worden ze actief ondersteund en aangemoedigd door de gemeente.

Medewerkers van de gemeente worden mede aangenomen en beoordeeld op hoe goed ze omgaan met inwoners en bedrijven. Samenwerking in de stad wordt vergemakkelijkt door toegankelijke netwerken en het delen van kennis met elkaar. Dat kan publiek-private samenwerking zijn, maar ook samenwerking tussen inwoners, organisaties en bedrijven onderling.

Rol gemeentelijke overheid, bestuurscultuur, politieke cultuur

De rol van de gemeentelijke overheid is voortdurend en terecht aan verandering onderhevig. De gemeente functioneert steeds meer als een serviceorganisatie die zaken mogelijk maakt, stimuleert, faciliteert en partijen bij elkaar brengt. Hiertoe is in de bestuursperiode 2018-2022 een organisatie- en cultuurverandering doorgevoerd, waarbij het adagium ‘mogelijk maken’ uitgangspunt van bestuurlijk- en ambtelijk handelen is geworden. De gemeente wil minder bepalend zijn en initiatieven vanuit particulieren en bedrijven -waar mogelijk- stimuleren en faciliteren. Hierbij past een instelling gericht op de verbinding. Om hierin effectief te kunnen zijn, is het gewenst/noodzakelijk, dat ook de politieke cultuur meer gericht is op het algemeen belang en minder op het zoeken naar ‘eigen’ politieke profilering van partijen.

Stadsbelang zet zich in voor een slagvaardig en efficiënt bestuurlijk apparaat en wil daaraan, onder andere door deelname aan het stadsbestuur, constructieve bijdragen blijven leveren. Omdat Gorinchem in de visie van Stadsbelang en conform GO2032, een ontwikkel- en groeigemeente is, is het gewenst om voor de komende bestuursperiode weer een slagvaardig en collegiaal opererend college te benoemen met daarin ten hoogste vier fulltime wethouders. Daarnaast moeten gemeentelijke regels, ook in de komende periode, steeds weer tegen het licht worden gehouden en op hun effectiviteit, belemmerende karakter, of overbodigheid worden beoordeeld. Stadsbelang staat derhalve voor een doelmatige en doelgerichte gemeentelijke organisatie, een participatieve bestuursstijl, een positief politiek klimaat en voor minder belemmerende regels. Bureaucratie wordt zoveel als mogelijk uitgebannen.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- De gemeente stimuleert en faciliteert initiatieven vanuit burgers en/of bedrijven
- De gemeente borgt dat de samenstelling van de werkorganisatie een afspiegeling vormt van de samenleving
- Voor de stad behouden van een groot podium (Nieuwe Doelen)
- Aanbesteden en bouwen van twee elektrische veerponten voor Riveer
- Realiseren van nieuwe onderwijshuisvesting aan de Hoefslag (nieuwbouw 't Gilde en IAC)

Ambitie 6 Vernieuwen in de bestaande en nieuwe economie

Als het gaat om economische innovatie, kiest Gorinchem voor een tweesporenbeleid. We zijn van oudsher sterk in een aantal 'traditionele' bedrijfssectoren en daar zijn we zuinig op. Bestaande bedrijven profiteren van de aantrekkingskracht van Gorinchem op talent van buiten. Met een goed aansluitend onderwijs in Gorinchem en omgeving kweken we ook in de eigen regio nieuwe toptalenten. In 2032 maken we nog steeds onderdeel uit van de maritieme topregio.

Investerings in de fysieke en digitale bereikbaarheid, een relatief jonge, initiatiefrijke bevolking en een faciliterende overheid maken Gorinchem ook een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven in nieuwe technologieën en diensten. Bij het uitgeven van bedrijfsterreinen geven we voorrang aan de innovatieve bedrijven. Bovendien hebben telewerkers ontdekt dat ze in Gorinchem prima de drukke randstad kunnen vermijden. Daardoor zijn we in 2032 een broedplaats voor nieuwe innovatieve bedrijvigheid.

Toerisme is één van de pijlers van de nieuwe economie. Met het merk Mooi Gorinchem staan we (inter)nationaal op de toeristische kaart. We sluiten aan op de toeristische mogelijkheden in de omgeving (bijvoorbeeld Linge, Vestingdriehoek, Biesbosch, Hollandse Waterlinie) en de landelijke 'metrolijnen' voor het toerisme. Dankzij slimme, gezamenlijke arrangementen en meer overnachtingsmogelijkheden profiteren we meer dan voorheen van verblijfsrecreatie.

Bedrijvigheid

Centraal gelegen langs waterwegen, spoorverbindingen, belangrijke wegverbindingen en deel uitmakend van de Randstad geeft Gorinchem veel kansen en biedt ruimte voor positieve economische ontwikkelingen zoals dit van oudsher al veelvuldig gebeurd is. Hierdoor heeft Gorinchem in verhouding tot het aantal inwoners veel bedrijven en arbeidsplaatsen. De economische trekkracht komt voort uit sectoren als de maritieme maakindustrie, de voedingsmiddelenindustrie, de bouwnijverheid en aanverwante bedrijven, detailhandel en zorg en welzijn.

Stadsbelang heeft de overtuiging, dat ondernemers onmisbaar zijn voor een gezonde economische toekomst. Het zijn immers ondernemers die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve ontwikkelingen. De industrie, het midden- en kleinbedrijf, maar ook de zorg, vormen de banenmotoren van de gemeente. Gorinchem is trots op de in en nabij onze gemeente gevestigde bedrijven en ademt dat nadrukkelijk uit. De gemeente stimuleert ondernemerschap het best door ondernemers, waar mogelijk, de ruimte te geven en te faciliteren. De gemeente vermijdt het maken van belemmerende, of bezwarende regels. Verder is het van belang dat ons bedrijfsleven kan steunen op aansluitende, kwalitatief hoogwaardige opleidingen, infrastructuur en vestigingslocaties. Daarbij heeft de gemeente een belangrijke faciliterende en mogelijk ook coördinerende rol.

Na een aantal jaren van economische stagnatie groeit de economie weer en ontstaan er nieuwe kansen. Door de groei van de werkgelegenheid loopt de werkloosheid terug. Voor Stadsbelang is dit een belangrijk goed. Onder andere de ontwikkelingen op het te ontwikkelen bedrijventerrein de Grootte Haar en het op peil houden van de bedrijventerreinen Gorinchem Oost I en II draagt Stadsbelang dan ook een warm hart toe en ziet dit graag volledig in haar potentie benut worden. Hierbij steunt Stadsbelang de economische visie van en voor de gemeente Gorinchem met de gestelde ambities en doelstellingen.

Toerisme

Mede door de benoeming van de Hollandse Waterlinie als UNESCO werelderfgoed en de verkiezing tot de allermooiste vestingstad van Nederland zal voor een toerisme boost zorgen. Stadsbelang wil hierop inspelen zodat bezoekers niet eenmalig de stad bezoeken maar de verblijfsrecreatie optimaliseren.

De komende jaren wordt er intensief verder gewerkt aan het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad en haar historische binnenstad. Door de historische context (monumenten en vestingwallen), in combinatie met culturele functies (musea, theaters, evenementen en festivals) en economische

functies (detailhandel, horeca en terrassen) is de binnenstad een uniek gebied dat zich bij uitstek leent voor toeristisch en recreatief bezoek.

Stadsbelang vindt het dan ook van groot belang dat het behoud van de historie en het onderhoud van groen, cultuur en monumenten in de binnenstad, de vestingwallen, maar ook zeker daarbuiten van hoger niveau wordt. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan frequenter (en gespecialiseerder) onderhoud aan groen, kunstwerken en openbare ruimte. Daarnaast moeten ondernemers de volledige ruimte krijgen om in te spelen op het groeiende toerisme en niet beperkt worden door belemmerende of bezwarende regels. Wel zal de stad er alles aan moeten doen om het toerisme niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid aan te trekken. Wat Stadsbelang betreft staat voor de komende jaren dan ook stadspromotie en citymarketing weer prominent op de agenda.

Toerisme mag niet ten koste gaan van het leefklimaat van de stad en daarom vindt Stadsbelang het ook belangrijk dat er gewerkt zal worden aan passende infrastructuur om zodoende de drukte, maar ook de kansen te spreiden over de gehele stad en niet puur en alleen de binnenstad of bestaande kanalen. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de juiste ontsluiting voor hotels in de Gildewijk en Gorinchem-Oost, het realiseren van een bus parkeerplaats of de optimalisering van een regio-ontsluiting over het water en de aanlegplaats buiten de waterpoort voor toeristische schepen/riviercruises. Stadsbelang is dan ook voorstander voor het ontwikkelen van een tweede aanlegsteiger voor cruiseschepen.

Financiën en gemeentelijke lasten

Ten aanzien van de gemeentelijke financiën staat Stadsbelang voor een efficiënt en effectief financieel beleid en voor een jaarlijks (structureel) sluitende begroting. Daarnaast blijft de positie van het grondbedrijf de aandacht houden. Het blijft immers van groot belang om de resterende grondposities (m.n. Groote Haar) voortvarend (verder) te ontwikkelen; zeker nu de (economische) randvoorwaarden daarvoor gunstig zijn. Mogelijkheden die ontstaan om de Grote Haar eerder te ontwikkelen dan vanaf het jaar 2026, het jaar waarin de aansluiting op de A27 wordt gerealiseerd, worden nader verkend en onderzocht. Een tijdelijke ontsluiting van de Groote Haar op de A27 of de A15 bevordert de uitgifte van gronden op de Groote Haar. Door verplaatsing van bedrijven van de Schelluinsestraat naar de Groote Haar komt de herontwikkeling naar woningbouw van het industrieterrein aan de Schelluinsestraat, behorend tot de 'Vleugels van de stad', versneld in beeld.

Terughoudendheid blijft overigens geboden bij het verhogen van lokale lasten voor inwoners en ondernemingen. Het trendmatig verhogen van het tarief van de OZB is voor Stadsbelang geen automatische. Stadsbelang is verder voorstander van reële tarieven van leges en vergunningen. Dit wordt bereikt door scherpe kostencomputaties ten grondslag te leggen aan de berekening van deze tarieven.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Ondernemers de ruimte geven te ondernemen en ontwikkelen door het voorkomen van belemmerende of bezwarende regels
- Ontwikkeling en uitgifte bedrijventerrein Groote Haar in versnelling laten komen voor bestaande maar ook nieuwe bedrijvigheid
- Op peil houden bedrijventerreinen Gorinchem-Oost I en II ten behoeve van een gezonde economie
- Onderhoud groen, cultuur en monumenten van een kwalitatief maar ook kwantitatief hoger niveau. Geen onkruid, verwildering van de staten, cultuur en monumenten van Gorinchem
- Sterk inzetten op citymarketing en stadspromotie voor het aantrekken van bezoeker
- Toerisme niet ten koste van leefklimaat stad en haar bewoners

- Passende infrastructuur om drukte en economische kansen over de stad te spreiden
- Realiseren bus parkeerplaats voor bezoekende toeristen
- Realiseren tweede aanlegsteiger voor cruiseschepen en haar bezoekende toeristen
- Samenwerking vestingdriehoek gemeenten
- Maritieme delta samenwerkingsverbanden verkennen tussen bedrijven, onderwijs- & kennisinstellingen brancheorganisaties en gemeenten inventariseren en bevorderen
- Boothelling op Gorcums grondgebied (en buiten de sluisen i.v.m. schudtijden sluisen (bijvoorbeeld op Avelingen diep of onder de Merwede brug)
- Openbaar vervoer naar BWP of Caribabad voor inwoners/touristen die slecht ter been zijn. bijvoorbeeld in de weekenden met een elektrische TukTuk naar BWP om de pond te kunnen nemen in samenwerking met Riveer

Ambitie 7 Vernieuwende samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven

Ontwikkelingen als robotisering en digitalisering hebben gevolgen voor de werkgelegenheid in traditionele bedrijfssectoren. Daar moeten we flexibel op inspelen, om te voorkomen dat het opleidingsniveau van de beroepsbevolking in 2032 niet meer goed aansluit bij de behoeften van werkgevers. Dankzij nauwe samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente hebben we in 2032 in Gorinchem uitstekende opleidingen, die naadloos aansluiten op de regionale arbeidsmarkt. Onderwijs, bedrijfsleven en overheid werken daarvoor samen.

In de gedigitaliseerde economie van 2032 is minder ruimte voor laag en middelbaar geschoold werk, en meer ruimte voor hooggeschoold werk. Gorinchem heeft in 2032 een studentencampus met hogeschoolvoorziening en studentenhuising. Het hbo-onderwijs bestaat uit voltijd, deeltijd en duaal onderwijs. Inhoud en vormgeving van dat onderwijs komt tot stand in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en instellingen. Denk aan kennisgebieden als composieten, elektrisch en zelfrijdend vervoer en zorg. Dankzij een nauwe publiek-private samenwerking bieden bedrijven voldoende stages en leerbanen aan, die voor iedere leerling en student toegankelijk zijn.

Onderwijs

Onderwijs en scholing zijn de belangrijkste instrumenten om mensen te ontwikkelen tot volwaardige en gelijkwaardige deelnemers aan onze samenleving. Op het gebied van onderwijs heeft Gorinchem, ook vanuit het regionale perspectief bezien, veel te bieden. Er is een omvangrijk en kwalitatief goed aanbod van scholen in het basis- en voortgezet onderwijs, waaronder het middelbaar beroepsonderwijs (mbo/mbo plus). Ook is er de afgelopen decennia fors geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Vanaf 2022 en de daaropvolgende jaren is dat zeker niet anders. Door het grote aanbod van scholen en de goede onderwijshuisvesting bezoeken veel leerlingen, ook vanuit een wijde regio rond Gorinchem onze Gorcumse onderwijsvoorzieningen voor voortgezet onderwijs. Gorinchem vervult op het gebied van onderwijs een centrumrol. Daarbij komt dat de ontwikkeling van een Regionale Beroepencampus met een Innovatie- en Afstudeer Centrum (IAC) op de Hoefslag naadloos aansluit bij de behoeften van werkgevers. Onderwijs, overheid en bedrijfsleven willen hiermee samen een krachtig innovatief (beroeps)onderwijs (po, vo, mbo, hbo en wo) en een leven lang ontwikkelen realiseren voor een groter vernieuwings- en aanpassingsvermogen van de stad en regio.

HBO-onderwijs

Sinds jaren wordt een aanbod op het gebied van het hoger beroepsonderwijs (HBO) gemist. In 2017 waren er al enkele initiatieven voor HBO-onderwijs bekend gemaakt op de gebieden ICT, Composieten en Liberal Arts & Sciences. In mei 2021 heeft de Raad besloten om de Stichting Hoger Onderwijs Gorinchem (SHOG) subsidie te verlenen voor de ontwikkel- en startfase van de Hbo-opleiding "Professional College voor Technologische & Maatschappelijke Transitie". Deze poging is om uiteenlopende redenen mislukt. HBO-onderwijs aan het bestaande aanbod van onderwijsvoorzieningen toevoegen is van belang voor de verdere ontwikkeling van onze stad. **Stadsbelang blijft initiatieven om HBO-onderwijs in Gorinchem mogelijk te maken daarom steunen.**

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is in Nederland een groot probleem. 1 op de 9 mensen in Nederland tussen de 16 en 65 jaar is laaggeletterd. In totaal zijn dat 1,3 miljoen Nederlanders. Daarnaast zijn er naar schatting ongeveer 250.000 inwoners analfabeet. Ook in Gorinchem is dus een aanzienlijk aantal bewoners tussen 16 en 65 jaar laaggeletterd. Laaggeletterdheid betekent, dat iemand moeite heeft met schriftelijke taalvaardigheid; dus met lezen, schrijven en/of het gebruiken van schriftelijke en digitale informatie. Een laaggeletterde kan wel lezen, maar niet heel goed; maximaal op het niveau van een kind op de basisschool.

Laaggeletterdheid is niet hetzelfde als analfabetisme, waarbij het gaat om volwassenen, die helemaal niet kunnen lezen en schrijven. Laaggeletterden hebben vaak ook problemen met rekenen en digitale vaardigheden. Laaggeletterden hebben moeite met bijvoorbeeld:

- het invullen van (digitale) formulieren
- e-mailen

- het schriftelijk rapporteren op het werk
- veiligheidsinstructies of bijsluiters lezen
- de eigen financiële administratie voeren
- het lezen van digitale informatie over een geldlening
- solliciteren en werk zoeken, vinden en houden

Laaggeletterdheid en lage digitale vaardigheden zijn tevens risico's voor het ontstaan van schulden. Laaggeletterdheid veroorzaakt vaak eenzaamheid en isolement bij mensen en is er vaak de oorzaak van, dat veel mensen niet, of onvoldoende (kunnen) meedoen in de samenleving

Stadsbelang heeft het probleem van laaggeletterdheid de afgelopen jaren al op de Gorcumse politieke agenda gezet, wat heeft geleid tot het aanpakken van deze problematiek middels "Het Taalhuis". Het Taalhuis is een initiatief van de gemeenten in de regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden, Avres, het Da Vinci College, Bibliotheek Aanzet, Humanitas, het Taalproject, Vluchtelingenwerk, Stichting Samendoen en de Stichting Lezen & Schrijven. Bij het Taalhuis kunnen mensen, die moeite hebben met lezen en schrijven, geholpen worden om de juiste cursussen te ontvangen en/of te vinden.

<https://www.hetinformatiepunt.nl/is/organisatie/5386685/gids2/taalhuis-gorinchem-molenlanden>

Daarnaast vindt Stadsbelang het belangrijk dat de Gemeentelijk website naast de voorleesfunctie nog meer toegankelijk wordt voor laaggeletterden. Hierbij valt te denken aan: eenvoudig(er) en begrijpelijk taalgebruik en meer pictogrammen en/of video uitleg.

Ambitie 8 Vernieuwen door technologische innovatie te omarmen

De grote vraagstukken van de toekomst vragen om innovatieve en vaak hoogtechnologische oplossingen. Of het nu gaat om het klimaat (voorbereid zijn op extreme weersomstandigheden), energie en demografie (afnemende beroepsbevolking en vergrijzing), of welvaart en welzijn (inclusief gezondheid). Hoe laten we de stad groeien, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het leven? Hoe slaan we duurzaam opgewekte energie op en distribueren we die slim in wijken en buurten? Hoe houden we de stad bereikbaar en managen we de verwachte groei van de mobiliteit? Met welke technologie en informatie helpen we mensen die langer thuis willen blijven wonen?

Om die uitdagingen het hoofd te bieden, steken bedrijven, onderwijsinstellingen, inwoners en overheid in Gorinchem en de regio de koppen bij elkaar. Samen stimuleren we innovatie, door het uitwisselen van kennis en ervaringen. Daardoor creëren we bewust een klimaat waarin ruimte is voor experimenteren: innovatie gaat vaak met vallen en opstaan, maar smart city Gorinchem is niet bang om uit te proberen en daarvan te leren.

Innovatie en glasvezel

Het begrip 'Smart' is inmiddels in alle denkbare sectoren doorgedrongen. De meeste grote steden en lokale overheden zijn volop bezig met Smart City. Een eenduidige definitie van dit begrip ontbreekt helaas nog steeds. Stadsbelang Gorinchem gaat zich inzetten voor de 'Slimme Stad Gorinchem', een innoverende stad gericht op de toekomst, gevoed door haar onderwijs, bedrijfsleven, partners van de stad en inwoners (Denktank Gorinchem), waarbij de gemeente een faciliterende taak vervuld. De realisatie van de Regionale Beroepen- en Innovatiecampus (RBIC) i.c.m. het Innovatie- en Afstudeercentrum (IAC) kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de 'Slimme Stad Gorinchem' en de 'Denktank Gorinchem'.

De komende decennia maakt Nederland zich op voor aardgasvrije woonwijken, ook Gorinchem gaat mee in deze transitie. De komende raadsperiode zullen in de Gildenwijk de huurwoningen van Poort6 geleidelijk overgaan op het warmtenet, later volgen het kantoor van Poort6 en ons stadhuis. Stadsbelang Gorinchem is van mening om te blijven innoveren, de huidige aardgasinfrastructuur geschikt te maken voor het gebruik van waterstof of een combinatie van waterstof en aardgas. Er lopen op dit moment een aantal proeftuinen in Nederland om de huidige aardgasinfrastructuur te transformeren naar waterstof als alternatief. Dit schijnt een relatief goedkopere ingreep te zijn, dan de aanleg van een compleet nieuw warmtenet, omdat de infrastructuur al aanwezig is en enkel aangepast dient te worden voor het gebruik van waterstof. Sinds 2014 hebben een aantal nieuwbouwwoningen in Hoog Dalem dienstgedaan als proeftuin "De toekomst is nu in Hoog Dalem". Het doel van deze proeftuin was te onderzoeken of het mogelijk is om zonder problemen een gasvrije woonwijk te realiseren en hoe je duurzaam opgewekte energie kunt opslaan voor gebruik op een later moment of als levering richting je burens, dit onderzoek is in 2017 succesvol afgerond. Innovatie in Gorinchem is ons zeker niet vreemd. Laten wij dit in Gorinchem vooral toejuichen en onszelf zien als voorloper in de energietransitie.

De afgelopen raadsperiode heeft Gorinchem samen met haar oeverpartners groen licht gekregen voor de aanschaf van twee elektrisch aangedreven veerponten, een mooie innovatie voor onze veerdienst 'Riveer'. De planning is dat deze veerponten de komende raadsperiode op onze rivier gaan varen.

De afgelopen decennia is steeds meer data binnen de gemeente digitaal geworden, dit biedt mogelijkheden om als gemeente om meer data gestuurd te gaan werken. Om efficiënter en goedkoper te kunnen werken en een boost te geven aan de dienstverlening richting de stad zal de gemeente een voorbeeld moeten nemen aan het bedrijfsleven en zich meer moeten gaan richten op data gestuurd werken.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- onderzoeken of de huidige aardgasinfrastructuur geschikt gemaakt kan worden voor de distributie van waterstof of een combinatie van aardgas en waterstof
- Het realiseren van een waterstofdistributienetwerk voor diverse toepassingen
- Veilig, betrouwbaar en openbaar internetnetwerk in winkelgebieden
- Strategisch geplaatste slimme laadpleinen (SmartGrid) voor elektrische voertuigen
- Snellaadstation voor elektrische voertuigen op land en water
- Het bufferen van de overcapaciteit van duurzaam opgewekte energie (SmartGrid) voor onze lokale energiemarkt
- Het faciliteren van een denktank van de slimme koppen van Gorinchem om door te innoveren de vraagstukken van de toekomst te ondervangen
- Minder onnodige vervoersbewegingen binnen onze stad te realiseren door slimmer en efficiënter te gaan werken door gebruik te maken van data gestuurd werken
- Meer samenwerking tussen de omliggende gemeenten om de regionale vraagstukken gezamenlijk op te pakken om zo een innoverende regio te zijn en te blijven

Ambitie 9 Vernieuwen door te verduurzamen

Het lerend vermogen en de ruimte voor innovatie geven Gorinchem de tools om de uitdagingen op het gebied van klimaatverandering en de overgang naar schonere energie aan te gaan. Gorinchem loopt daardoor voorop in het realiseren van internationale klimaatdoelen. Het kenniscentrum Duurzaamheid (winnend idee Stadmakers event GO2032) heeft hierin en inspirerende en aanjagende rol.

Via lokale en regionale initiatieven (zoals coöperaties) werken bewoners, ondernemers en andere partijen samen om het energiegebruik terug te dringen en tegelijkertijd alternatieve energiebronnen als wind, zon, water en aardwarmte te benutten. Een groot deel van onze woningen is in 2032 afgekoppeld van het aardgas en aangesloten op een warmtenet of andere duurzame energiebronnen.

Inwoners, bedrijven en gemeente zorgen er samen voor dat Gorinchem in 2032 één van de natuurlijkste, groenste steden van Nederland is. Woningen zijn verduurzaamd, tuinen zijn ontsteend en stadsnatuur krijgt de ruimte. Zo brengen we het natuurlijk milieu zo veel mogelijk binnen onze stad. Niemand kijkt meer op van elektrisch en zelfrijdende voertuigen in de straten van het centrum. Goede parkeergelegenheid en overstapmogelijkheden aan de rand van de binnenstad zijn de link naar het omliggende wegennet en openbaar vervoer verbindingen.

Duurzaamheid

Op 13 april 2021 is de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Alblasserwaard vastgesteld door de gemeenteraad. Stadsbelang heeft hiermee ingestemd, met de voorwaarde dat er binnen 500 meter van woongebieden geen windturbines geplaatst mogen worden en dat dit niet ten koste gaat van onze flora en fauna (natuurgebieden). Stadsbelang Gorinchem is mede-indiener van deze motie, wij zijn van mening dat er een grotere afstandsnorm gehanteerd dient te worden dan de genoemde 500 meter, onze voorkeur gaat uit naar een afstandsnorm van minimaal 10 keer de tiphoogte. Verduurzamen is noodzakelijk, maar niet ten koste van het woongenot en de gezondheid van de Gorcumers, ons bedrijfsleven en onze natuurgebieden.

Stadsbelang blijft ook kijken naar duurzame alternatieven in onze leefomgeving, als u om u heen kijkt, ziet u steeds meer zonnepanelen op de daken van onze woningen en bedrijfspanden, wij willen dat alle huizen en bedrijfspanden zoveel als mogelijk voorzien zijn van zonnepanelen. Ook moeten wij kritisch kijken naar onze energiebehoefte, is de energie die wij verbruiken werkelijk nodig of verbruiken we de energie omdat het gewoon kan. Wat niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden, naar onze mening is de energiebesparing van 20% vermeld in de RES 1.0 een eerste stap in de goede richting, maar kan dit ambitieuzer. Daarom schenken wij niet alleen aandacht aan de elektrische voertuigen met een batterij, maar juist ook de elektrische voertuigen met een brandstofcel (waterstof). Ook strategisch geplaatste slimme laadpleinen voor elektrische voertuigen in onze leefomgeving kunnen juist energie besparen waar nodig, door de juiste hoeveelheid energie te leveren die echt nodig is. Op 7 november 2019 heeft Stadsbelang de motie "Gorinchem verdient een groen waterstoftankstation" ingediend, welke unaniem is aangenomen door de gemeenteraad.

Stadsbelang Gorinchem ziet waterstof als een reëel alternatief voor de conventionele voertuigbrandstoffen, zoals diesel en/of benzine. Wij zien waterstof niet alleen als alternatief voor de voertuigen op de weg, maar zeker ook voor de scheepvaart.

Een circulaire economie eerder vanzelfsprekend, dan uitzondering

Op 24 juni 2021 is het nieuwe afval- en grondstoffenbeleid, zoals opgenomen in de Strategienota 2021-2025 'Samen voor een afvalvrije en schone gemeente', door de gemeenteraad vastgesteld. In Strategienota wordt aangegeven dat wij meer bewust moeten worden van ons afval als grondstof voor iets nieuws. Wij zijn van mening dat Waardlanden hier nog meer op in moet zetten door betere en duidelijke communicatie voor bewustwording en cultuurverandering voor jong en oud. Door het plaatsen van slimme ondergrondse containers en het gebruik maken van data gestuurd werken, zullen de huisvuilwagens efficiënter gaan rijden binnen onze stad. Stadsbelang Gorinchem is ook van mening dat het huidige wagenpark van Waardlanden op korte termijn mee moet gaan in de

energietransitie, met als doel om in 2025 een emissie loos wagenpark te hebben. Dit doel zal ook moeten gelden voor het volledig gemeentelijk wagenpark.

Een groene stad is een gezonde stad

Gorinchem is een groene stad met een overvloed aan bomen, niet alleen in de diverse parken, langs de stadswallen, langs de oevers van singels, maar ook langs de vele straten met bomen. Groen geeft mede kleur aan de stad en biedt bescherming tijdens hete zomerdagen. De parken en lanen en de voor Gorinchem kenmerkende singels en sloten geven de stad een aantrekkelijk groen gezicht, dat ook woonruimte biedt voor talrijke stedelijke flora en fauna. Gorinchem wil een nog meer aantrekkelijke stad zijn. De inrichting van de openbare ruimte, met bomen als belangrijke succesfactor, levert daaraan een belangrijke bijdrage. Bomen geven kleur aan de stad en dragen bij aan een gezonde en natuurlijke leefomgeving. Groen draagt bij aan verlaging van temperatuur in de stad en zuivert vervuilde lucht. Bomen zijn onmisbaar in een duurzame stad. En laten we zeker niet de natuurgebieden in en om onze stad vergeten, met de mooie en unieke flora en fauna. Gorinchem streeft een hogere kwaliteit, eenduidigheid en herkenbaarheid van de openbare ruimte na. In het verleden waren tuinen overigens natuurlijker, dan tegenwoordig. Tegenwoordig wordt de tuin vaak vol gelegd met bestrating en is de diversiteit aan planten vervangen door steeds dezelfde soorten die in elke tuin constant terugkomen. Stadsbelang Gorinchem wil de Gorcummers stimuleren om meer groen in hun tuin te verwerken, waar mogelijk, en het volledig betegelen van tuinen uit te bannen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verminderen van wateroverlast door (onder meer) piekbuien. Ook groene daken kunnen hier een positieve bijdrage aan leveren. Ook zet Stadsbelang in op het verder 'vergroenen' van wijken door het aanplanten van extra bomen, struiken en het goed onderhouden van groen.

Stadsbelang is van mening dat er in Gorinchem meer ruimte moet zijn voor tiny forests, omdat dit ook meehelpt om het CO2 gehalte in onze stad te reduceren. Waarbij wel gezegd dient te worden, dat deze tiny forests in samenspraak met de bewoners aangelegd dienen te worden. We zijn namelijk samen verantwoordelijk voor onze groene leefomgeving.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen

- Geen windturbines in de nabijheid van woongebieden of natuurgebieden (afstandsnorm hanteren van 10 keer de tiphoogte)
- Samen met de Gorcumers, het bedrijfsleven en het onderwijs te zoeken naar alternatieven voor windturbines om alsnog de energiedoelstelling te kunnen behalen
- Extra aandacht voor de flora en fauna van de natuurgebieden in en om Gorinchem
- Bewoners en bedrijven stimuleren om zoveel mogelijk zonnepanelen te plaatsen, de gemeente kan hier een goed voorbeeld aangeven door te starten met hun eigen vastgoed
- Dat de gemeente Gorinchem waterstof als energiedrager omarmt en dit verder uitrolt.
- Bewustwording en beter communicatie m.b.t. een circulaire economie, waarin afval niet meer bestaat
- Uiterlijk op 2025 een volledig emissie loos wagenpark bij Waardlanden en de gemeente Gorinchem
- Gorcumers te stimuleren om betegelde tuinen te veranderen naar tuinen met meer groen om het probleem van overmatig wateroverlast te ondervangen
- Het stimuleren van meer groene daken
- Aanleg van meer Tiny forests binnen de gemeentelijke grenzen in samenspraak met de buurtbewoners en partners van de stad

Ambitie 10 Vernieuwen door aantrekkelijkheid voor jonge generatie

Gorinchem is de trend van ontgroening tegengegaan. Door uitstekende bereikbaarheid, goede opleidingen, economische kansen en een prettig leefklimaat hebben jongeren en jonge gezinnen onze stad als woonplaats ontdekt. Het aandeel van jongeren in de totale bevolking is toegenomen.

Op de woningmarkt wordt rekening gehouden met de wensen van jongeren en jonge gezinnen. Er zijn kleinschalige wooneenheden in de bruisende binnenstad, waaronder huisvesting voor studenten. In de andere wijken krijgen jongeren huurkorting in ruil voor hulp aan ouderen in de buurt. Nieuwe woonvormen als tiny houses bieden flexibele en betaalbare woonruimte.

We hebben kortom geïnvesteerd in een hele keten die de stad aantrekkelijk maakt voor jongeren: onderwijs, stages, sport, uitgaan, wonen, banen en goede bereikbaarheid. Grootschalige culturele evenementen, funshoppen en breed geschaafd hoger onderwijs in de grote steden om ons heen zijn goed bereikbaar. Onder andere door het fijnmazige en hoogwaardige openbaar vervoernetwerk waar Gorinchem deel van uitmaakt.

Jongerenwerk

Opgroeien kan een uitdagend traject zijn. Om kwetsbare jongeren te kunnen helpen en beschermen, is het van belang dat de gemeente voorziet in goed en onafhankelijk jongerenwerk, die niet werkt vanuit een geloofsovertuiging of politieke ideologie. Jongerenwerk moet voor ieder kind toegankelijk zijn. Stadsbelang is dan ook voorstander van het ondersteunen en stimuleren van onafhankelijke organisaties die gespecialiseerd zijn in jongerenwerk. Door het stellen van gezamenlijke afspraken en doelstellingen (scholing, sport, cultuur, etc.) kunnen we gericht werken aan een prettige jeugd voor onze kinderen waar de cohesie al begint.

Voorzieningen

Stadsbelang vindt het belangrijk dat iedere inwoner van Gorinchem voldoende voorzieningen ter beschikking heeft om te kunnen recreëren en ontwikkelen. De komende periode zal Stadsbelang zich dan ook inzetten om waar nodig meer voorzieningen te realiseren of om bestaande voorzieningen te behouden en onderhouden.

Momenteel zijn de voorzieningen voor jongeren in de gemeente met name gericht op de jongste generaties en ontbreekt het in grote delen van de gemeente aan voorzieningen voor jongeren tussen 12-20 jaar. Hierdoor ontstaan ongewenste “hangplekken” met een negatief imago en effect op hun omgeving. Stadsbelang wil dan ook in de komende raadsperiode samen met deze jongeren werken aan voorzieningen die passen bij de tijd van nu om ook deze generatie een plek in de stad of in de wijken te bieden. Bijvoorbeeld in de vorm van buurthuizen in elke wijk.

Aanvullend wil Stadsbelang Gorinchem haar ondernemers gericht op de doelgroep 20-35 ondersteunen en waar nodig de ruimte te bieden om zich verder te ontwikkelen. Wat Stadsbelang Gorinchem betreft mogen oude tijden herleven, waarin Gorinchem de hoogste kroegdichtheid heeft van het land.

Huisvesting

De transformatie van leegstaand vastgoed biedt kansen om binnen bebouwd stedelijk gebied in te spelen op de nieuwe vragen in de woningmarkt, zoals die van studenten en van jongeren die zelfstandig willen wonen. Jongeren willen graag in of in de nabijheid van de binnenstad of andere wijken wonen. Door de transformatie van leegstaande winkels, kantoren en bedrijfspanden naar woonruimte ontstaan er ook mogelijkheden voor deze doelgroep om passende (betaalbare) woonruimte te kunnen betrekken. Stadsbelang zet zich de komende raadsperiode in voor het verder uitwerken en realiseren van de transformatieopgave en voor de woonmogelijkheden van de jonge Gorcumers.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Beschikbaarheid jongerenwerk in Gorinchem moet blijven, maar wel toetsbaar naar concrete doelstellingen
- Meer voorzieningen en evenementen voor de doelgroep 12-20 jaar
- Ruimte bieden aan ondernemer gericht op de doelgroep 20-35 jaar
- Juiste diversiteit aan woningen, meer starterswoningen en ruimte op de woningmarkt om door te stromen binnen Gorinchem
- Alternatieve woonvormen de ruimte bieden om de vraag aan woonruimte te kunnen invullen

Ambitie 11 Vernieuwende open vesting

Gorinchem is in 2032 een 'open vesting'. We staan dan (inter)nationaal bekend om onze historische binnenstad in een schitterende omgeving. De vesting is onze parel, het icoon dat onze lokale samenleving verbeeldt. Oud en nieuw worden erin verbonden, bestaande en nieuwe vormen van bedrijvigheid, winkels, horeca, toerisme en cultuur vormen er een samenhangend geheel. We zijn trots op ons bijzondere erfgoed in de vesting (en daarbuiten). De gebouwen en het openbaar gebied in de vesting zien er piekfijn uit.

Tegelijkertijd is de historische binnenstad geen museum. Vergeleken met andere vestingsteden is juist het levendige en open karakter van Gorinchem uniek en dat koesteren we. Dat vraagt om een actieve aanpak en investeringen door ondernemers, inwoners en gemeente. Dankzij hun gezamenlijke inspanningen ontmoeten Gorcummers en bezoekers elkaar bij evenementen, culturele activiteiten en in de horeca. Hier wordt geleerd, gewerkt, geleefd en genoten. Dat is Gorinchem in 2032!

Het verkiezingsprogramma van Stadsbelang voor de periode 2022-2026 geeft invulling aan de tweede raadsperiode, waarin verdere aanzetten worden gegeven voor de uitwerking van de: “*Visie van de Stad*”, in richting van de op de horizon geplaatste stip (2032: het jaar, waarin 650 jaar stadsrechten wordt gevierd). Anno 2032 is Gorinchem een ‘open vesting’.

Unesco werelderfgoed en de Allermooiste vestingstad van Nederland (ANWB).

De uitbreiding van de Stelling van Amsterdam (verdedigingslinie) met de Nieuwe Hollandse Waterlinie heeft op 26 juli 2021 de status van UNESCO Werelderfgoed gekregen. Gorinchem maakt als vestingstad onderdeel uit van deze Hollandse Waterlinie. Samen met de Stelling van Amsterdam is de Nieuwe Hollandse Waterlinie nu één UNESCO Werelderfgoed. De verkregen status bevordert dat het erfgoed in Gorinchem verder wordt beschermd, bevordert het wederzijds begrip tussen culturen én trekt naar verwachting steeds meer toeristen naar stad en regio. Gorinchem en het omringende gebied is ook dé beste plek om de waterlinie te kunnen bezoeken en beleven. Met de fiets, of met één van de veerverbindingen. In Gorinchem komen de nieuwe en oude waterlinie samen.

Sinds 16 augustus 2021 mag Gorinchem zich ook de allermooiste vestingstad van Nederland noemen. Dit als uitkomst van de ANWB-verkiezing rond de allermooiste Vestingstad van Nederland. Ambitie 11 (vernieuwende open vesting) lijkt al in 2021 goeddeels gerealiseerd.

Maar niets is minder waar. Gorinchem gaat in de bestuursperiode 2022-2026 extra investeren om de in 2021 verworven status van Unesco Werelderfgoed en de allermooiste vestingstad van Nederland, als open vesting, waar te maken.

Stadsbelang Gorinchem maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:

- Extra aandacht te hebben voor de bescherming van onze rijks- en gemeentelijke monumenten
- Onderzoek te doen naar een verdere uitbreiding van de lijst van gemeentelijke monumenten

- Instellen van een erfgoedfonds ter stimulering van eigenaren van rijks- en gemeentelijke monumenten om de monumentale status en kwaliteit ten minste te handhaven en waar mogelijk beter terug te brengen
- Goede positionering van erfgoed in de gemeentelijke organisatie en inzetten van specifieke deskundigheid op het gebied van erfgoed
- Intensivering van het groenonderhoud aan en binnen de vesting
- Optimaliseren van de toeristische functie door promotie, citymarketing, bewegwijzering, maar ook door het optimaliseren en uitbreiden van de parkeer- en aanlegcapaciteit voor (onder andere) fietsen, motorvoertuigen, touringcars, (cruise)schepen
- Structureel geld reserveren om projectmatig onderhoud- en verbetering van de vestingwerken te kunnen uitvoeren
- Te bewerkstelligen van het toerisme middels de riviercruisevaart furore maakt, de vestingdriehoek wordt opgenomen in de programma's van de riviercruise rederijen, voldoende walvoorzieningen worden gerealiseerd, etc.